

Nro. 24.

A' FELS. CSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMEBŐL.

Indúlt Bétsből, Pénteken September 19-ik napján
1806-ik esztendőben.

B é t s.

A' mi virtust és érdemeket nemcsak betsülni tudó, hanem meg is jutalmaztatni kívánó Kegyelmes Fejedelmünk, nagy méltóságú Szentiváni *Szentiványi Ferentz* Ország Birája Eö Exc.ját régi sok érdemire nézve nyolcz ezer forintokból álló kegyelem fizetéssel és a' Sz. István Rendje Nagy Keresztjével való megtisztelése mellett nyugodalomra bocsájtani, 's helyette Galliciának mostani Fő Kormányozóját nagy méltóságú Ürméni *Ürményi Josef* Eö Excellentiáját Ország Birájává választani méltóztatott.

Nagy Britannia.

Portsmouthból Aug. 27-kén. A' mi Quebeci kereskedő hajóink szerentsésebbek valának, mint-

sem véltük volna. Csak 6 tot fogtak és égettek-felközzülök a' Frantziák. A' többek külömbkülömbútakat vévén magok eleibe, megmenekedtek. Bonaparte Jeromos, a' kí a' maga Veteránussával a' Villaumez vezérlése alatt lévő hadi hajóktól elválván, hazafelé evezett, fogta-el őket. A' 6 elégett hajóknak gazdáik (Master) közzül 4, ide a' Portsmouthi kikötőhelybe, 2 pedig a' Falmouthiba érkeztek-meg, minekutanna őket Bonaparte Jeromos valami előltalált Amerikai hajókon szabadon elbotsátotta. Minthogy már ekkor, midőnt. i. ezen hajós gazdákat a' Frantziák az Amerikai hajókra által küldötték, Brest tájján jártak, gondolni lehet, hogy szerentsésen békapta a' Veteranus valamelyik Frantzia kikötőhelybe Jeromos Kapitánt. Ezen 6 hajós gazdakon kívül, még harman találtattak a' Veteránuson, kiknek hajóikat hasonlóképpen elfogta és elégettette Jeromos. Hogy az *Eagle* nevű szállító hajónk, a' melly a' 6-ik Regimentünknek egy részét hozta, tölle, a' kitől hasonlóképpen sokáig kergettetett, megmenekedhetett, csak annak köszönhetjük, hogy a' *Veteranus* igen rosszúl evez.

„Bonaparte Jeromos nyajasan viselte magát embereinkhez. Elfogatott hajós gazdánk panaszóltak néki, hogy igen rosszúl és csak köz emberekkel egyenlőképpen tartatnának. Na csak várakozzának egy kitsit; így felelt Jeromos, 's azonnal rendelést tett, hogy vigyék által őket egy Amerikai hajóra, a' melly Angliába szándékozott; hanem kiszabta az Amerikai hajóknak az útat, hogy melly felé mennyen, ne hogy valamiképpen az olálkodó Anglus hadi hajókat előltalálják, és őket a' Veteranus felői tudósithassák, 's utánna igazithassák.

A' hajós gazdákon kívül a' tanuló ifiak is hazabotsáttattak; tsak a' hajós legények tartattak-meg a' Frantzia hajón, mint hadi fogjok, a' kik mind egygyütt 120-szan vóltak. Augustus 15-kén fogattak-el. A' Quebeci kereskedő hajók, a' mellyek hazafelé eveznek, mind egygyütt 20-szan vóltak. Hogy minnyájok el nem fogattak, annak is köszönhetik, hogy a' Fregát, a' melly őket kísérté, hátra maradván és a' Veteránussal tsatázván, az által az előre botsátott terhes hajóknak időt és alkalmatosságot tsinált arra, hogy elszéledhessenek, és kölömbkülömb csoportokban evezvén, nagy részint megmenekedhessenek.

Mihelyest a' Tengeri Kanczellaria ezen környülállásokat megértette, azonnal hírt tétetett sietve a' Telegrafus által a' Plymouthi kikötőhelyben, megparantsolván az ott lévő *Louis* nevű Admirálisnak, hogy leg kissebb késedelmezés nélkül evezzen ki a' tengerre, minthogy *Jeromos* után bizonyosan *Villaumez* is hazafelé evez. Admirál *Louis* azonnal ki is evezett 6 Linea hajókkal és egy Fregáttal. — Egyéb kikötőhelyeinkbe is sebesen evező hajók küldettek-el, olyan híradással, hogy minden hadi hajós osztályaink mennyenek jó készülettel eleibe a' haza felé közelítő ellenségnek.

Örömmel irják a' Londoniak, hogy a' Jamai-kából útra indúlt gazdag kereskedő hajós seregek, a' *Villaumez* vezérlése alatt lévő ellenséges hadi hajóknak, minden olázkodásaik mellett is szerentsé- sen haza érkezett. Tsak annak köszönheti szerentsés meg érkezhetését, hogy az ellenséges vezér jó idején nem vehetett tudósítást a' felől, hogy merre felé fognák kereskedő hajóink útjokat ven-

ni. Midőn a' *Mexikói* tengerről kijöttek, 40 ten-
geri mértföld távolságra eveztek-el a' Villaumez
hajós serege mellett.

O l a s z O r s z á g.

Az Olasz Országból jövő tudósításokat nem
lehet érzékeny megindulás nélkül olvasni olly ret-
tentő színekkel festik a' szerentsóttlen Calabria állapot-
ját. Egész helységek lesznek, rész szerént a' felzen-
dült pártos nép, rész szerént a' megboszsanzkodott
Frantziák haragja áldozat jává. A' kit valamellyik
fél ellenségei közzül kezére kerithet, minden ke-
gyelem nélkül le mészároltatik. A' pártosok a' tar-
tomány természeti fekvésétől fedezettvén, felette
sok kárt tesznek az őket üldöző Frantzia seregek-
ben. A' Nápolyi egész Birodalmat Abruzzótól kezd-
ve Calabria szélső határáig Észákról dél felé sza-
kadás nélkül keresztül vágó magoss hegyek leg na-
gyobb szolgálatjokra vagynak a' pártosoknak. Az
ezekből eredő és a' kéttengerek felé folyó számos
vizek ugyan is, az ezeken lévő hídakat mindenütt
el rontván a' pártosok, felette veszedelmesen aka-
dállyoztatják a' Frantziákat. Melly miatt sokszor
kénytelenek nézni miképpen vonják bé amazok ma-
gokat a' járhatatlan hegyek közzé, és miképpen
ölik 's sebesítik kedvek szerént a' meredek kö-
sziklákról le felé a' hozzájuk közelítő Frantziákat,
a' nélkül, hogy ezek valamit tehetnének ellenek.
Ide járul vad és kegyetlen természete tulajdonsá-
gok a' Calabriaiaknak. Az emberiség elirtószik
hallására a' minden napi kegyetlenségeknék. Min-
den város és falú, mellyet a' megboszsanzkodott
gyözedelmesek a' lángok prédájává tesznek, tsak
neveli számát ellenségeiknek. Rövideden a' bosz-
szállás és keptségben esés a' leg irtozatosabbá te-

szi ezen hadakozást, azok között, mellyekről a történetek emlékeznek.

Közelébről egy felette véres ütközet esett a Frantziák és a pártosok között, mellyet ekképpen irnak le a Nápolyi és Majlándi tudósítások. A pártosok mérészlették meg támadni a Marengói és Austerlitz-i Vitézeket. A dühösség mellyel a két fél egymás ellen viaskodott, jó darab ideig kétségesse tette a győzedelmet, míg nem utóljára a Frantzia seregek példa nélkül való vitézsége tsak ugyan erőt vett a pártosokon, kik közzül hat ezeren maradtak a tsata piatzon. A Frantziák vesztese sem tsekély vólt. A fogjoknak tellyességgel nem adott pardon, hanem minnyájan le lövöldöztettek. A megmaradtak a hegyek közzé vonták magokat. A térhelyek lakosai, a hol fegyverrel találtatnak, minden kegyelem nélkül le mészároltatnak, és házaik a pusztítás és lángok predájivá tétetnek.

A régibbetske *Calabriai* tudósítások szerént midön a Marschall *Massena* armádiája a Salernói széleken meg jelent, a pártosok fel prédálták Sarsonit, Viggianót, Montemurcot, Spinosot, Tramutolát és Carletot, és Sarconinál egygyesítették erejüket. Ellenek egy polgári sereg és 500 Frantziák küldettek. Az Insurgensek két papoktól vezéreltetvén, olyan formán mutatták magokat, mintha védelmezni kívánnák magokat, de a leg első megtámadtatásra mingyárt Viggiano felé nyomultak vissza. Sarconi fel égettetett, és a Frantziák Viggiano felé előbb mentek. Itt a pártosok, két tűz közzé szorittatván, rész szerént le ölettek, rész szerént el szélesztettek. Midön a pártos *Lauria* várossa felé közelítő *Massena* azt reménylette volna,

hogy annak lakosai eleibe egy kegyelemért esdeklő deputatziót fognának küldeni, úgy találta, hogy azok a' pártosokkal egygyesülve ellentálláshoz készülnek. Mellyre nézve a' várost körül vétette és hamuvá lövöldöztette. A' lángoktól megmenekedett lakosok golyobis és fegyver által vesztették el életüket. Minden pártostsoportok között a' követettel még eddig legnagyobb kegyetlenségeket, mellyet a' nem régiben agyon lövetett *Rodio* nevű Insurgens Vezér' özvegye vezérel. E' magát boszszúálás' Seregenek nevezi, és a' ki ennek kezébe esik, kik eresett kínzások között gyötretik halálra.

Frantzia Birodalom.

Párisból, Sept. 3 kán. Kapitány *Bonaparte Jeromos* Aug. 16-kán érkezett-meg Frantzia országba. Az ő hajója a' *Veteranus*, igen méltó módon innepelte a' Napóleon születése napját Aug. 15-két. Ez napi jó reggel elől találta a' *Quebectől* jövő Anglus kereskedő hajókat, a' mellyek közzül kilentzet elfogván, az embereket és a' rajtok talált betsesebb portékákat a' maga hajójára által szállította, 's a' hajókat azután felgyújtatta és felégettette. Ezen hajók, hajóknak való fakkal, szurokkal, bõrrel és egyéb effélékkel voltak terheltetve. — Ezen tudósítást a' *Monitör* adta ki körülállásosan, említést tévén egyebek között arról a' történetről is, a' mellyet egyéb tudósításokból már régen tudunk, hogy t. i. Anglus Admirális *Cochrane* a' *Villaumez* vezérlése alatt lévő Frantzia hajós sereggel Sz. Tamás szigeténél találkozván, a' helyett hogy véllé megütközni kívánt volna, inkább futásban kereste megmaradását. — Továbbá azt is említi még a' *Monitör*, hogy, mely véghetetlen kárt tettek az idén a' külömbkülömb Frantzia hajós csoportok az An-

gliai kereskedő hajóknak. Leg alább is 300-ra teszi azoknek a' számát, a' mellyek a' Frantziák által vagy elfogattattak, vagy senmivé tétettek.

Párisból Sept. 5-kén. Ma a' Monitör is kihirdeté azt, hogy az Orosz Császár az *Oubril* úr által aláíratott békeséges Aikt meg nem erősítette. Hirdetésének ez a' foglalatja: — „

„A' *Posoni* békeségkötés, a' Pruszsia és Frantzia országok között való Szövetség, és mindenek felett az Austerlitz-i ütközetnek, a' böltsesség' regulaival megegyező, politikai, és katonai következései, telyes lehetetlenséggé tették vala az Orosz Birodalomnak azt, hogy Európának tsendességét megzavarhassa: a' melynél Frantzia országnak semmi egyébre nem vala szüksége. Éppen olyan bizontalankodással mint nyughatatlankodással várhattuk, hogy léthassuk, mi némü határozáson fogna az Orosz Udvar megállapodni, midön azonközben *Oubril* Urat Bétsbe érkezni szemléltük. Ez a' Minister megjelenvén *Rochefoucault* urnál, passzust kért tölle Páris felé. *Rochefoucauld* Ur úgy ítélte, hogy neki erre hatalmat kellene várni. Tudósította tehát a' maga Udvarát az Orosz Minister kívánsága felől, a' melytől olyan választ vett, hogy ennek haladék nélkül adjon passzust: mivelhogy, ha szintén Napoleon Császárnak mindenkori kívánsága volna is az, hogy az Orosz Birodalomnak meg ne engedje azt, hogy a' maga hatalmának határan kívül való dolgokba, és országa' fekvéséhez idegen értekezésekbe avatkozzék: tsakugyan nem kevesebbé ohajtotta ő Felsége' a' mind két Státusokra nézve hasznos megegygyezést is. *Oubril* ur Julius' 9-kén Párisba megérkezett; magát a' külső dolgokra ügyelő Ministernél bemútatva, 's néhány egy-

gyütt való beszélgetések után a' maga tellyes hatalmáruul szolló irást béadta, a' melly által néki a' leg tellyesebb és leg kiterjesztettebb forma szerént való hatalom adódott az alkudozásra, és a' két Hatalmasságok között való békesség kötésnek végrehajtására és aláírására. —

„Hír tétetödvén mind ezekről a' Császárnak, ö Felsége, mint a' maga tellyes hatalmú Ministerét, Statustanátsos és Kabinetomi Titoknok *Clarke* urat nevezte ki, és réa bizta, hogy az *Oubril* Urnak adatott hatalommal megegygyezőleg alkudozzék, 's hajtsa végre, és írjaalá az Orosz Császárral való békességet. Ezen tellyes hatalmú Ministerek szakadatlan figyeimetességgel néki adták a' rájuk bízott munkának magokat; 's végezetre, nagy számú Conferentziák után, Julius' 20-kán aláíródék a' békesség: midön ez az Alkú közönségessé leszen, egész Európa meg fogja itélni, hogy az egygyezés mind két részre nézve egy formálog tisztességes vólt. Az ellenségeskedésnek azonnal meg kell vala szünni, és e' meg is szünt Frantzia ország' részéről. A' helybehagyatott Kötésnek ki kell vala Augustus' 15-kén tseréltetödni; a' melynek tellyesedése felöl leg kissebb kéttség sem lehetett, mint-hogy mind a' két részről való alkudozó Követek felöl tudva vólt, hogy Fejedelmeiknek megbízott embereik légyenek, a' melyhezképpent ök úgy is folytatták ezen alkudozások, mint az ö meghatározott tellyes hatalmok hozta magával, és nem úgy, a' mint szokott történni az olyan alkudozásban, a' hol az alkudozók nem tudván hogy van-é tellyes hatalmok, azt ezzel a' fenntarsással fejezik ki: *sub spe rati*. —

„*Ruffin* úr azonközben az Orosz Birodalomban

lévő Frantzia Konzuli Kanczellaria' Elölülője tegnap Petersburgból hazaérkezék, -és olyan újságot hozta, hogy a' Ministerek között esett változások, az Orosz Országlószéknek ujj princzipiumai, és az a' rendkívül való tehetőség, a' mellyet ezen környülállások között tudott az Anglus rész, magának az újj Ministeriumban találni, azt okozták, hogy a' 20-ik Juliusi Alkú ne erössittessék-meg. —

„Igy tehát, a' Frantzia és Orosz Birodalmak között való ellenségeskedésnek ismét el kell kezdődni. Azok az emberek, a' kik fejeik a' népek' egyenetlenkedéseiknek, a' kik játékot tsinálnak a' háborunak nyújtásából és sokasításából, 's a' Státusoknak felforgatásából, felette érzéketlenek. Az Ulmai és Austerlitz gyözedelmek még zászlóik körül egygyesülve, és a' gyözedelmek mezeihez közel vannak. Ezek nyúghatatlansággal várják, hogy egy mozdítást tegyen rajtok az a' lélek, a' melly őket eleveníti: *Mens agit at molem, etc.* Egyéb eránt, még eddig semmi fel nem tétetheti véllünk a' szárazon való hadakozásnak megujjittatódását. A' Státusokat illető végzések a' Gondviselés' titkai. Az ő boldogságok és ditsőségek az Országlószékeknek böltsességeken fundalódik. A' Császár azonközben és a' Frantzia nép, minden esetre készen vannak; az ő Felsége seregei mindenütt meg fognak jelenni, a' hol a' tsendességnek, 's a' tartós és ditsőséges békességnek megerössittetésekért tsátáznai, szükséges leszen.“

N é m e t B i r o d a l o m.

A' Lauenburgi Hertzegségnek a' Swéd Király seregei által lett elfoglaltatásáról ezeket írják bővebben: —

Az az Országlószék, a' mely még a' békes-

ség' idején a' Lauenburgi Herczogséget a' Hannoverai Választó Fejedelem (Anglus Király) nevében kormányozta, ilyen Hirdelést tétetett közönségesé: — „Minekutánna ő Felsége a' Swéd Király a' maga fegyveres seregei által ezen Herczogséget a' mi igen kegyelmes Királyunknak és Urunknak nevében elfoglaltatta volna, olyan rendelés érkezett ő Swéd Felségétől hozzánk, hogy ennek Országlásbéli Kormányozását ismét által vegyük, és ennek régi Konstitúzióját vissza állítsuk. Ehez képpent az uj; Elintéző (Prusszus) Komiszsziónak semmi rendelkezéseit továbbá teljesíteni nem kell; az eddig való Királyi czímereket és egyéb jegyeket vissza kell helyeikre rakni; az idegen czímereket le kell szedni és kézhez kell szolgáltatni, úgy mindazonáltal, hogy mind ezek minden szembetűnőség és törventelenség nélkül mennyenek véghez. Ismét a' régi vámtáblákat kell kifüggeszteni. Azonközben, hogy minden további kedvetlenségeket elkerülhessünk, úgy itélünk, hogy a' közönséges jövedelemből tsak ugyan nem kell még most tovább való rendelésig semmit Hannoverába küldeni, etc. etc.“ — Így hát nem tsak *Lauenburg*, hanem egész *Hannovera* vissza menne az Anglus Királyhoz; így tehát kezdenének lassanlassan, az ujjhadakozásra mutató mozgásoknak okai kinyilatkozni, etc.

Berlinből Sept. 1-ső napján. — Itt nagy figyelemességgel várják egy Kurirnak Párisból való visszaérkezését. *Württembergi Eugenius* Princz is vezérévé tétetett az egygyik Prusszus seregnek, a' ki ezen napokban Stuttgardból Berlinbe érkezett. — *Minister Hardenberg* egy idő-olta ismét *Berlinben* tartózkodik. — *Berlinben* az a' hír folyt ez idő tájban, hogy *Konstantinus Orosz Nagy Hertzeg* minden óran

oda fogna érkezni — és hogy a' Sléziai lakosoknak tudtokra adattatott volna, hogy nyári takarmányaiknak a' mezőkrül való bé hordásával siessenek, minthogy idegen seregek fognának ott minden órán által utazni.

A' *Westphaliában* formálódó Pruszsus armadiának fekvéséről még eddig, tsak ennyit olvasunk meghatározva: — A' Generalis Blücher vezérlése alatt lévő Westphaliai armadiának előljáró tsapatja Teich-tétől fogva Wesel felé nyúlik. Ehez az előljáró tsapathoz tsatólták magokat azok a' Pruszsus seregek is, a' mellyek eddig Napkeleti Frieslandiában és Osnabrückben vóltak őrizeten. A' Frantziák a' Bentheimi és a' Burg-Steinfurti vidékeken fészkeltek meg ismét magokat.

A' felől, hogy a' Swéd Király a' Pruszsus kikötőhelyeket a' megszállás alól feloldoztatta, és ezeknek kereskedéseket felszabadította volna, igen bizontalanúl irtak eleinten az Északi tudósítók. Előbb azt irták, hogy egyátallyában egészszen felszabadította azokat ö Swéd F. ge — az után nem soká, hogy ismét bészáratta volna. Mind ezeket a' bizontalanságokat pedig már mostilyen magyarázat által igazítják meg ezen írók: hogy t. i. a' Pruszsus kikötőhelyeket tökéletesen még eddig telyes-séggel fel nem szabadította a' Swéd Király, hanem tsak az eránt adott rendelést hadi hajóinak, hogy a' neutrális hajókat botsássák azokból szabadon ki és bé oda. A' Pruszsus hajók és portékaknak ellenben még telyeséggel meg nem engedtetett a' szabad ki és bemenetel.

Most már a' Bavariai 's nevezetesen a' Frankoniai vidékeken fekvő Frantzia seregek is olyan mozdulásokat kezdettek hirtelen tenni, a' mellyek

által nem azt jelentik, hogy a' Rénus és Páris felé sietnének. Az *Anspachból* Sept. 9-kén indult levelekben ezeket olvassuk az ő ujj mozdulásaikról —

„Két napok alatt valamint Princz *Ponte-Corvóhoz*, úgy a' véle egygyütt Ansbachban lévő Bavarus Generálishoz Gróf *Minuczzihoz* is néhány Staféták érkeztek. A' sok katona-posták, a' melyek az ólta minden felé széllyel küldettettek, és még most is szünet nélkül küldettettek, azt jelentik, hogy valamely ujj dolognak kellett magát előadni, a' melynek az is egy jele lehet, hogy a' Princz *Porte-Corvó* Udvarában valósággal hozzá fogtak a' pakkoláshoz, és úthoz készülnék. — Mint haljuk Gr. *Minuczzi* a' Norimbergában öszszegyülekező 4000 emberekből álló Bavarus sereg' vezérlésére megyen. A' *Norimbergában* tartozkodó Fr. seregek ellenben olyan rendelést vevének tegnap, hogy Sept. 11-kén jó reggel minden motyójikat hátokra vévén a' *Fürthi* térségre szálljanak-ki megvizsgálta-tás végett, és senki nem gondolja hogy ez úttal onnét többé Norimbergába vissza jöjjenek. A' *Kitzingenben* lévő Frantziák hasonlóképpen útnak készültek 4 napok alatt, azoknak adván ott helyet, a' kik eddig Ansbachban feküttek.“

Minden *Bavarus* tudósítások szerént s zakadatlanúl folytatják az *Austriai* hadi fogjok útjokat, 400 emberekből álló csoportonként, haza felé. — A' *Rednitz* mellől ekképpen irtak Sept. 9-kén: — „*Braunau* vára Sept 6-kán az *Austriai* seregeknek által adatott; és ez az ujjság tsupa valóság.“

M a g y a r O r s z á g.

Gömör Vármegyéből, Augustus hónapjának vége felé. Kis-Aszszony havának közepette, vólt az a' felejthetetlen idő-szakasz, melyben, Tek. Gö-

mör-Kis-Honttal törvényessen egybe kaptolt Vármegye, azt tapasztalta, a' mit ez előtt soha sem. Tudniillik különös szerentséje volt, Magyar Ország Felséges Nádor Ispányát, Ő Császári Királyi Fő Herczégységét *Jósefet*, maga kebelében tisztelni, ki is, több Nagy Mélt. Fő Uri - Útitársaival, jelesül Gróf Szapáry, Gróf Nádasdy, Kir. Tanácsos Végh, 's más fő Urakkal, e' folyó hónap 12-dik napján Tek. Neograd Vármegye' határjait elhagyván, Rima Szombat várossába szerentséssen érkezett, ott, a' Vármegye házába szálván, Báró Luszinszky János Császári Kir. Arany-Kúltos Kamarás Úrtól ebéddel meg-tiszteltett, 's az után egyenesen megye béli Tiszoltz mező várossa felé sietett hálásra. Megtekintvén ott Augustus 13-kán reggel, a' Vas-olvasztó és öntő hámrokat, Murány helysége féle folytatta útját, hol, ama meredek, majd hozzá férhetetlen, és emberi nyomot nem szenvedhető kősziklákon épült hires Murány várát meg látogatta, 's ennek most is kevélykedő om-ladékit szemügyre vevén, által ment arra a' Király hegyére, melly, mind magasságára nézve, alkalmasint szemlélhetvén onnan Zólyom, Liptó, és Szepes Vármegyéket, min' pedig a' XV-ik században dicsőségessen uralkodott *Első Matyás* Királynak ott létéről a' mint azt, a' tetőn fekvő kőnek homályos rajzolatja mutatja (a) emlékezetre méltó. Itt

---

(a) Bél Matyás, Magyar Ország' Históriájában, hitellessen tudósít azon kővön ki vésett Fellyül irásnak foglalatjáról, mely következő volt: „Hic Hospitatus Est Matthias Rex Hungariae anno 1474. Privatum Commodum — Latens Odium — Juvenile Consilium. Per Haec Tria Omnia Pereunt Regna.

Nagy Mélt. Csábraghi és Szitnyai Gróf *Koháry Ferencz* Murányi Uradalmabéli Tisztviselőitől, a' végre fel állított deszka hajlékban ebéddel, 's le menvén onnan, Sumjátz nevü helységben, vatsorával tiszteltetett meg Ő Hertzegsége. Augustus 14-kén dél után, Fels. Nádor Ispányunk a' hegyek között le botsátkozván a' térségre, egy óra tájban, Csász. Kir. Tanátsos *Sturmann Márton* Ur, Nagy Rötze mellett épült derék Vas-olvasztó 's öntő hámorjainál állapotott meg; ennek Birtokossátúl Nagy Méltóságához képest illő Tekintettel 's ékes beszéddel fogadtatván, a' vas öntő műhelybe indúlt; melybe bé lépni akarván, figyelmetességét magokrá vonták azon épületnek külső oldalán kö falszint bé helyheztetett, 's e' végre mondva öntettett három vas Táblák, mellyeken eltörülhetetlen ki ülő betűkkel ezek olvastattak:

1. Az épület közepette a' kapu felett:

„serenIssIMVs CaesareVs regIVs haereDitarIVs
prInCeps JosephVs regnI hVngariae
paLatInVs VIVat.

vovet reg. Cons. Mart. Sturman. Magyar ország
szinekkal.

2. ettül jobbra egy ölni távúlságra:

„Josephi magni Palatini Hungariae itineris Comi-
tes Vivant.

3. Balra a' kaputól:

„Supremus et Pro Comites I. Comitatus Gömör
Vivant 1806.

Be menvén Ő Csász. Kir. Herczegsége, meg futotta szemeivel azon vas öntő épületet, látta az akkoriban olvasztódott tüzes vasnak a' kementzéből való ki rohanását, és a' Vas rudaknak öntetődését; 's ezt el hagyván, midőn a' közzel lévő egy-

ügyű ugyan, de vidám leveles szin alá majd el jutna, a' Gömör Vármegyei Evangélika Augustána Valástételt követő Papi Sz. Társaság, a' végett ki küldött 5 lelki Pásztorok által, alázatos udvarlással és velős mondással köszöntötte Fels. Nádor Ispányunkat; kiket ditső öseitül örökségbe nyert kegyelmesége szerént meg halgatván, sőt vélek Fejedelmi nyájassággal beszélgetvén, az é kekkel kínálkozó asztalhoz le üle. Itten egyebek közt, megjegyzésre méltó volt azon üveg-pohár, mely Fels. Nádor Ispányunk eleibe tétett: a' viznek tisztaságával vetekedő Kristályból lévén az ki metzve, az óldalán ki vésve egy hadi tzimmerrel körül vett hamvas korsót ábrázolt, mellynek alsó részén szembe tünőképen német nyelven olvasni lehetett:

„Welch einen Helden schlieszt wohl diese Urne ein?“

„Wenn Oesterreich weint: so musz Laudon seyn!“

„Mely Hérónak zárja ez edény hamvait?“

Ha Austria sir: Laudon nyugszik itt!

(A' végezete a' jövő postán.)

* * *

Leg ujjabb Levelek, Német Országról.

A' Pruszsus seregek, Szemmel-tartó armádia nevezett alatt három nevezetes pontokon fészkelik-meg magokat, t. i: *Westphaliában*, *Mündennél* (*Casseltől* 2 orányira), és *Hála* mellett a' *Saale* mejjékin. Ezek megett hátrább fognak fekünni a' tartalék seregek. — Annak a' seregek számát, a' melly *Westphaliában* a' Gen. *Rüchel* vezérlése alatt már össze gyülekezett, 60 ezerre teszik. Ez

a' sereg meg lehetősen kiterjeszkedett, és a' Huszárok jó meszszíre szágoldoznak széllyel, annyíra, hogy itt már tsak az özsze tsapás hijjával van a' hadakozásnak elkezdődése. Még tsak beszéd ugyan, de nem hihetetlen, hogy a' *Swéd* Király maga is egy 40 ezer *Swéd* és *Prusszus* katonákból álló sereget fog személyesen vezérelni, ha erre kerülendő a' dolog. Hasonló beszéd, hogy az az idegen sereg, a' mellyett *Sléziába* várnak, 60 — 75 ezer emberek-ből áll.

* * *

Hogy *Anglus* Admirális *St. Vincent* 6 hadi hajókkal a' *Tagus* vize' torkába béevezett, és hogy még több hadi hajókat is vár oda, kedvetlenséggel említik a' *Párisi* közönseges levelek. Az *Argus* így ír felölle *anglus* nyelven: „Akár mely fogás alatt vagy czélozással történt is ez az expeditzió: nem egyéb fegyveres kézzel való bérontásnál. Sokkal könnyebb által látni ennek az ő igasságtalan vóltát tsakugyan, mint a' véle való czélozást eltalálni. *Portugalliát* akarják-e védelmezni az *Anglusok*, a' mely sem *Frantzia* sem *Spanyol* ország által nem fenyegettetik? Vagy ez is tsak az *Anglia*' régi *Systemájának* következése, hogy terjeszthesse a' had' inségeit, minden maga haszna és szüksége nélkül? Vagy valamely még ennél is veszedelmesebb, hanem még titkos homály alatt lévő plánuma van *Portugalliára* nézve? &c“